

Rozdział V

Wydatki budżetu państwa w 2013 r.

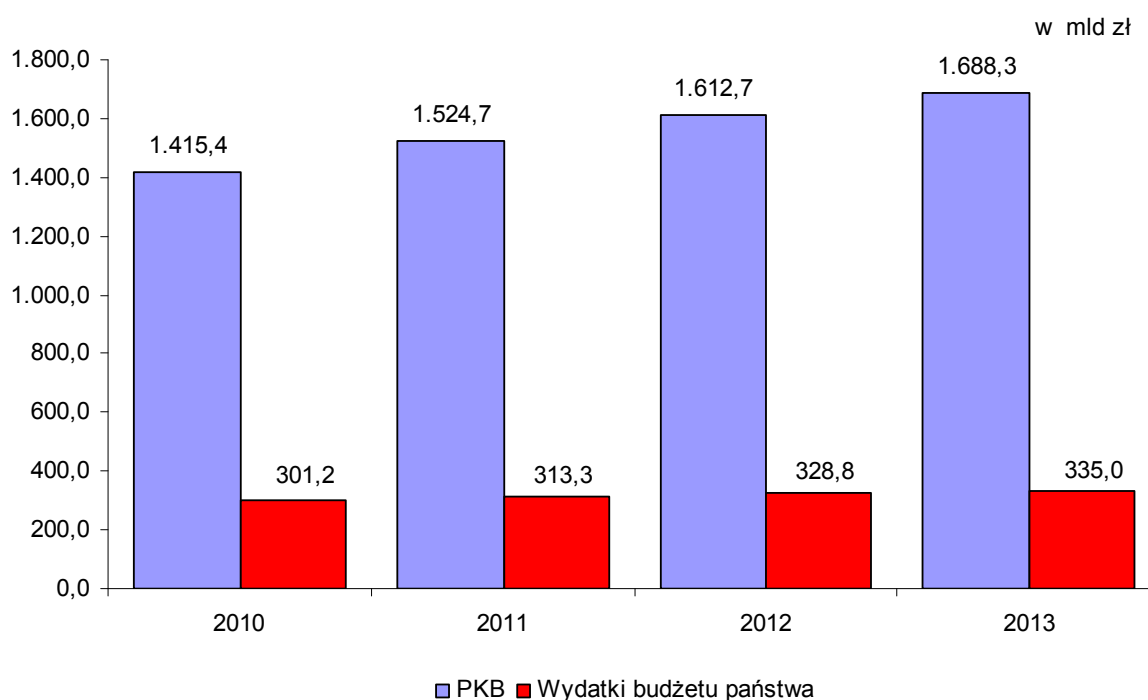
1. Wydatki budżetu państwa

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) w art. 110 określa konstrukcję budżetu państwa. Główne składowe to podatkowe i niepodatkowe dochody budżetu państwa, planowane wydatki budżetu państwa, planowany deficyt budżetu państwa wraz z informacją dotyczącą źródeł jego pokrycia. Od 2010 r. oddzielnie prezentowane są także prognozowane dochody oraz planowane wydatki budżetu środków europejskich, jak również wynik budżetu środków europejskich.

Ustalony w projekcie ustawy budżetowej limit wydatków na rok 2013 wynosi 334.950.800 tys. zł i jest wyższy od zaplanowanego w ustawie budżetowej na 2012 r. o 6.185.112 tys. zł, tj. o 1,9%.

Udział wydatków budżetu państwa w PKB w 2013 r. wyniesie 19,8% wobec 20,4% w roku 2012, co oznacza spadek o 0,6 punktu procentowego.

Udział wydatków budżetu państwa w PKB w latach 2010 – 2013 wynosi odpowiednio 21,3%, 20,5%, 20,4% oraz 19,8%.

Prezentowana kwota wydatków na lata 2010 - 2013 nie obejmuje wydatków zawartych w budżecie środków europejskich

Wydatki budżetu państwa realizowane są przez kierowników urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, ministrów

i kierowników urzędów centralnych, wojewodów oraz prezesów samorządowych kolegiów odwoławczych. Każdy wydatek budżetu państwa przypisany jest do określonego dysponenta części budżetowej, w podziale na działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej, a ponadto określony jest jego charakter ekonomiczny (tj. czy jest to dotacja, subwencja, świadczenie na rzecz osób fizycznych, wydatek bieżący jednostek budżetowych, wydatek majątkowy, wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa, środki własne Unii Europejskiej, współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej). W ten sposób wydatki prezentowane są w załączniku nr 2 do projektu ustawy budżetowej. Niektóre wydatki uszczegółowione są dodatkowo w pozostałych załącznikach do ustawy budżetowej:

- załącznik nr 6 – zawiera plany finansowe państwowych funduszy celowych,
- załącznik nr 7 – zawiera zestawienie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami,
- załącznik nr 8 – zawiera wykaz jednostek, dla których zaplanowano dotacje podmiotowe i celowe oraz kwoty tych dotacji,
- załącznik nr 9 – zawiera zakres i kwoty dotacji przedmiotowych i podmiotowych,
- załącznik nr 10 – prezentowane są kwoty wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych,
- załącznik nr 11 – zawiera zestawienie programów wieloletnich w układzie zadaniowym,
- załącznik nr 12 – zawiera plany finansowe agencji wykonawczych,
- załącznik nr 13 – zawiera plany finansowe instytucji gospodarki budżetowej,
- załącznik nr 14 – zawiera plany finansowe państwowych osób prawnych.

Przy planowaniu wydatków na 2013 rok zastosowano dyscyplinującą, tymczasową regułę wydatkową. Zgodnie z art. 112a pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) kwota wydatków budżetu państwa na zadania publiczne nie może być większa niż kwota środków planowanych na ich realizację w roku poprzednim powiększona w stopniu odpowiadającym prognozie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych na dany rok budżetowy, przyjętego w założeniach stanowiących podstawę do prac nad projektem ustawy budżetowej, powiększonego o punkt procentowy. Zastosowanie reguły dyscyplinującej jest niezbędne w celu zahamowania wzrostu długu publicznego w Polsce. Jednakże zgodnie z art. 112a pkt 2 ww. ustawy oraz art. 25 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726) ww. reguły dyscyplinującej nie stosuje się do:

- wydatków na obsługę długu publicznego,
  - środków własnych Unii Europejskiej oraz obligatoryjnych składek wpłacanych do organizacji międzynarodowych,
  - wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w tym wydatków budżetu środków europejskich,
  - wypłat i obsługi świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz finansowania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne,
  - składek na ubezpieczenie społeczne za osoby przebywające na urloпах wychowawczych i macierzyńskich oraz za osoby niepełnosprawne,
  - świadczeń emerytalno-rentowych funkcjonariuszy i uprawnionych członków ich rodzin oraz uposażeń sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku,
  - dotacji dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Emerytur Pomostowych i Funduszu Emerytalno-Rentowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na sfinansowanie wypłat świadczeń emerytalno-rentowych gwarantowanych przez państwo
- oraz do następujących wydatków budżetu państwa wynikających z obowiązujących przepisów, które weszły w życie przed dniem wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw:
- subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego,
  - wydatków na potrzeby obronne Rzeczypospolitej Polskiej,
  - składek na ubezpieczenie zdrowotne finansowanych z budżetu państwa,
  - wypłat świadczeń finansowanych ze środków budżetu państwa zleconych do wypłaty Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych i Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
  - wydatków związanych z budową, przebudową, remontem, utrzymywaniem, ochroną i zarządzaniem infrastrukturą transportu lądowego, finansowanych lub dofinansowanych przez ministra właściwego do spraw transportu, o których mowa w ustawie z dnia 16 grudnia 2005 r. o finansowaniu infrastruktury transportu lądowego (Dz. U. Nr 267, poz. 2251, z 2007 r. Nr 23, poz. 136 oraz z 2009 r. Nr 19, poz. 100),
  - wydatków na programy wieloletnie,
  - innych wydatków związanych z realizacją zadań publicznych na realizację których poziom wydatków został określony w ustawie regulującej dane zadania publiczne.

Wymienione wydatki nazywane wydatkami prawnie zdeterminowanymi, wynikają z ustawowo określonych obowiązków państwa i Rząd nie ma bezpośredniego wpływu na proces ich kształtowania.

Wydatki według grup ekonomicznych

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa 2012	Projekt ustawy budżetowej na 2013	Różnica (3-2)	Wskaźnik (3/2)	Struktura wydatków	
					2012 r.	2013 r.
	w tys. zł				%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	328.765.688	334.950.800	6.185.112	101,9	100,0	100,0
w tym:						
Dotacje i subwencje	156.466.500	157.543.840	1.077.340	100,7	47,6	47,0
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	23.334.413	24.487.927	1.153.514	104,9	7,1	7,3
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	61.210.714	62.394.810	1.184.096	101,9	18,6	18,6
Wydatki majątkowe	14.870.779	16.209.401	1.338.622	109,0	4,5	4,8
Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa	42.995.900	43.420.689	424.789	101,0	13,1	13,0
Środki własne Unii Europejskiej	16.146.218	17.775.269	1.629.051	110,1	4,9	5,3
Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	13.741.164	13.118.864	-622.300	95,5	4,2	3,9

Podobnie jak w latach poprzednich, największy udział w wydatkach ogółem będą stanowić dotacje i subwencje (47%), następnie wydatki bieżące jednostek budżetowych (18,6%) oraz wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa (13%).

W porównaniu do roku 2012 największy wzrost wydatków dotyczy środków przeznaczonych na:

- środki własne Unii Europejskiej – o 1.629.051 tys. zł – głównymi przyczynami wzrostu w tej grupie wydatków są zwiększenia z tytułu wpłaty:
  - obliczonej na podstawie Dochodu Narodowego Brutto (o 1.233.330 tys. zł),
  - z tytułu udziału w opłatach celnych i opłatach rolnych (o 179.188 tys. zł),
  - obliczonej zgodnie z metodologią wynikającą z przepisów Unii Europejskiej, na podstawie podatku od towarów i usług (o 113.815 tys. zł);
- wydatki majątkowe – o kwotę per saldo 1.338.622 tys. zł – głównymi przyczynami wzrostu wydatków w tej grupie są zwiększenia na:
  - obronę narodową – centralne wsparcie (o 877.827 tys. zł),
  - infrastrukturę kolejową (o 557.093 tys. zł);

- wydatki bieżące jednostek budżetowych – o 1.184.096 tys. zł – głównymi przyczynami wzrostu wydatków w tej grupie są zwiększenia:
  - na środki przeznaczone na obronę narodową przede wszystkim na centralne wsparcie, Siły Powietrzne, zabezpieczenie wojsk oraz dowodzenie i kierowanie Siłami Zbrojnymi RP (o 539.829 tys. zł),
  - na uposażenia i nagrody roczne dla funkcjonariuszy wojewódzkich i powiatowych komend Policji (o 395.888 tys. zł),
  - dla jednostek sądownictwa powszechnego (o 211.119 tys. zł);
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – o 1.153.514 tys. zł – wzrost ten spowodowany jest w głównej mierze planowaną wyższą wypłatą świadczeń pieniężnych z zaopatrzenia emerytalnego (o 954.360 tys. zł).

Natomiast zmniejszeniu, w porównaniu do roku 2012, uległy wydatki w grupie ekonomicznej współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej – o kwotę 622.300 tys. zł. Spadek w tej grupie wydatków, w której przewidziane są przede wszystkim środki na współfinansowanie krajowe projektów unijnych, wynika głównie ze zmniejszenia planowanych na rok 2013 wydatków w ramach budżetu środków europejskich. Przewiduje się, że w roku 2013 zostaną poniesione największe wydatki w ramach perspektywy finansowej 2007 – 2013 i w kolejnych latach wydatki te będą systematycznie maleć. W roku 2013 dokonane zostaną także ostatnie płatności w ramach Mechanizmów Finansowych (Norweskiego i EOG) 2004 – 2009, zaś płatności w ramach perspektywy 2009 – 2014 będą w roku 2013 dokonywane z budżetu środków europejskich.